

Lekce 18

Na návštěvě. V jídelně.

Iniciativa Společenství
EQUAL

net/2005
proč máš zranit stranou?

18.1 Struktury

Co bude k obědu/k večeři?
Dejte mi míň masa.
Můžu dostat víc knedlíků?
Proč nechceš jíst vepřové?

Nesmím jíst vepřové, protože jsem muslim.
Olga se seznámila s doktorkou.
Boris pozval kamaráda na večeři.
Přinesla jsem čokoládu pro děti.

18.2 Text

Na návštěvě

Tuyen bydlí už šest měsíců ve středisku. Bydlí tam s malou dcerou. Její dcera se jmenuje Mai. Je jí pět roků. Jednou šly Tuyen a malá Mai na procházku do parku. Tam se seznámily s Janou, s Pavlem a Helenou. Jana je Češka a Pavel a Helena jsou její děti. Synovi je sedm a dceři jsou čtyři. Děti si spolu hrály a Tuyen si povídala s Janou. Jana pozvala Tuyen a Mai na návštěvu a na večeři.

Tuyen a Mai přišly v pět hodin.

Jana: Ahoj, Mai! Ahoj, Tuyen! Jak se máte?

Tuyen: Ahoj, Jano! Ujde to. A co ty a děti? Jak se máte?

Jana: Docela dobře. Odložte si a pojdte dál. Sedněte si.

Tuyen: Jano, ty květiny jsou pro tebe. A čokoláda je pro děti, pro Pavla a pro Helenku.

Jana: To jsou krásné růže! Ty mám moc ráda. Děkuju, Tuyen. Pavle! Helenko! Mai je tady. Tuyen, co si dáš? Kafe, čaj nebo minerálku?

Tuyen: Dám si čaj, děkuju. A Mai si dá taky čaj. Jano, já jsem vegetariánka. Zapomněla jsem ti to říct. Nejím žádné maso.

Jana: To nevadí. Já jsem připravila těstovinový salát, zeleninu a rybu. Jíš ryby?

Tuyen: Ano, a Mai taky.

Jana: A co sladké? Máš ráda sladké?

Tuyen: Moc.

Jana: To je dobře. Mám štrúdl a koblihy.

Jana a Tuyen si povídají.

Tuyen: Víš, Jano, Mai má problém. Není zdravá. Má pořád na ruce ekzém. Doktor ve středisku jí dal mast, ale ta jí nepomáhá.

Jana: Musím tě seznámit s manželem. Je lékař v nemocnici. Možná vám pomůže.

Tuyen: To jsem ráda, děkuju.

Cvičení

18.2.1 Odpovězte:

1. Jak dlouho bydlí Tuyen ve středisku?	5. Kdo je Jana, Pavel a Helena?
2. Má Tuyen děti?	6. Kolik je jim roků?
3. Kolik roků je Mai?	7. Co dělaly děti?
4. Kam šly Tuyen a Mai na procházku?	8. Kam Jana pozvala Tuyen a její dceru?

18.2.2 Označte, co je pravda (P) a co není pravda (N):

1. Tuyen a malá Mai přišly v pět hodin a pět minut.	☐ P	☐ N
2. Jana a její děti se mají dobře.	☐ P	☐ N
3. Tuyen přinesla pro Janu růže.	☐ P	☐ N
4. Tuyen si nedá čaj a nedá si minerálku.	☐ P	☐ N
5. Mai si dá minerálku.	☐ P	☐ N
6. Tuyen nejí vepřové a hovězí maso.	☐ P	☐ N
7. Jana připravila ovocný salát.	☐ P	☐ N
8. Tuyen má ráda koblihy a štrúdl.	☐ P	☐ N
9. Mai je zdravá.	☐ P	☐ N
10. Mast jí nepomáhá.	☐ P	☐ N
11. Manžel Jany pracuje jako lékař ve středisku.	☐ P	☐ N

18.2.3 Doplněte vynechaná slova:

- Tuyen bydlí
- Bydlí tam malou
- dcera se jmenuje Mai.
- Je pět roků.
- Tuyen a Mai šly na procházku
- Tam se seznámily Janou, Pavlem a Helenou.
- Jana pozvala Tuyen a Mai na a na
- Tuyen přinesla Janu květiny a děti čokoládu.
- Tuyen nejí maso, je
- Tuyen sladké.
- Mai má ekzém, ale mast jí
- Jany je lékař v 282..

18.3 Dialogy

V jídelně

Dialog 1

Mohamed, kuchařka

Mohamed: Dobrý den. Dnes si dám fazole.

Kuchařka: Nemáte rád knedlíky?

Mohamed: Knedlíky mi chutnají, ale nejím vepřové maso. Jsem muslim.

Kuchařka: Aha. Tak fazole. Dáte si polévku?

Mohamed: Určitě.

Dialog 2

Mohamed, Boris

Mohamed: Čau, Borisi. Kam jdeš?

Boris: Ahoj. Jdu do jídelny. Nevíš, co je dnes k večeři?

Mohamed: Nevím. Dneska nejdu na večeři. Je ramadán a já **nesmím jíst**. Jím až v noci.

Boris: Aha, to jsem nevěděl, že jsi muslim. A nemáš hlad?

Mohamed: Jenom trochu. Jsem zvyklý nejíst ve dne celý měsíc. Nevadí mi to.

Boris: Aha, rozumím. Tak já už jdu. Mám hlad a taky žízeň. Měj se.

Mohamed: Ty taky. Ahoj.

Cvičení

18.3.1 Odpovězte:

1. Co si dá Mohamed?
2. Má Mohamed rád knedlíky?
3. Proč nejí vepřové maso?
4. Dá si Mohamed polévku?
5. Kam jde Boris?
6. Ví Mohamed, co je k večeři?
7. Proč Mohamed nesmí jíst?
8. Má Mohamed hlad?
9. Jak dlouho nejí ve dne?
10. Chce Boris pít?

18.3.2 Doplňte slovesa:

a) Mohamed, kuchařka

M: Dobrý den. Dnes si fazole.

K: rád knedlíky?

M: Knedlíky mi, ale vepřové maso. Jsem muslim.

K: Aha. Tak fazole. si polévku?

M: Určitě.

b) Mohamed, Boris

M: Čau, Borisi. Kam?

B: Ahoj. do jídelny na večeři. taky?

M: Nejdou. Je ramadán a já jíst. až v noci.

B: Aha, to jsem, že jsi muslim. A hlad?

M: Jenom trochu. Jsem zvyklý nejíst celý měsíc ve dne. mi to.

B: Aha, Tak já už hlad a taky žízeň. Měj se.

M: Ty taky. Ahoj.

18.4 Slovní zásoba

aha = rozumím
 být zvyklý (na)
 ekzém
 hlad
 jednou
 jsem rád/a, inf. být
 kobliha
 květina
 mast
 muslim
 navštívím,
 inf. navštívit
 nemocnice
 nesmím, inf. smět
 = nemůžu
 pomáhám,
 inf. pomáhat

pomůžu,
 inf. pomoci
 pořád
 povídám si (s),
 inf. povídat si
 pozvu, inf. pozvat
 pro
 problém
 připravím,
 inf. připravit
 rád/a
 ramadán
 růže
 řeknu, inf. říct
 říkám, inf. říkat
 seznámím se (s),
 inf. seznámit se

seznámím,
 inf. seznámit
 smím, inf. smět
 = můžu
 spolu
 štrúdl
 těstovinový
 to nevadí
 vegetariánka
 zapomenu,
 inf. zapomenout
 zelenina
 žádný
 žízeň

18.5 Gramatika

Nová slovesa

	seznámit (se)	říkat	pomáhat	navštívit	pomoci	pozvat	zapomenout
já	seznámím (se)	říkám	pomáhám	navštívím	pomůžu	pozvu	zapomenu
ty	seznámíš (se)	říkáš	pomáháš	navštívíš	pomůžeš	pozveš	zapomeneš
on, ona, ono	seznámí (se)	říká	pomáhá	navštíví	pomůže	pozve	zapomene
my	seznámíme (se)	říkáme	pomáháme	navštívíme	pomůžeme	pozveme	zapomeneme
vy	seznámíte (se)	říkáte	pomáháte	navštívíte	pomůžete	pozvete	zapomenete
oni, ony, ona	seznámí (se)	říkají	pomáhají	navštíví	pomůžou	pozvou	zapomenou

L-forma

	seznámil/ a/i/y (se)	říkal/ a/i/y	pomáhal/ a/i/y	navštívil/ a/i/y	pomohl/ a/i/y	pozval/ a/i/y	zapomněl/ a/i/y
--	-------------------------	-----------------	-------------------	---------------------	------------------	------------------	--------------------

já	smět=moct smím=můžu
ty	smíš=můžeš
on, ona, ono	smí=může
my	smíme=můžeme
vy	smíte=můžete
oni, ony, ona	smějí=můžou

L-forma

	směl/ a/i/y
--	----------------

Rád + sloveso

Rád/a	povídám pomáháš se seznámí
Rádi/y	studujeme pomáháte si povídají

Co rád děláš? Co rád děláte? Co rádi děláte?

Rád píšu dopisy.

Chodíme rádi na procházku.

Ráda hraje volejbal.

Ráda se seznámím s manželem Jany.

Rád obědvá v jídelně.

Rádi přineseme květiny.

Nerad studuje češtinu.

Co máš rád? Koho máš rád?

Mám rád ovocný čaj a sladkou kávu.

Mám ráda bratra.

Instrumentál po slovesech s předložkou s

	M	F
seznámím se s bydlím s povídám si s	mužem kamarádem doktorem	ženou kamarádkou doktorkou

Sloveso seznámit někoho s někým

seznámím	kamaráda učitele	s učitelkou s manželkou
seznámím	kamarádku učitelku	s učitelem s manželem

Další slovesa s vazbami

Koho jsi pozval?

Pozval jsem kamaráda/učitele/kamarádku/sestru.

Kam jsi pozval kamaráda?

Pozval jsem kamaráda na večeři/na oběd/do restaurace.

Pozval jsem ho na večeři.

Pozveš mě na večeři? Ano, pozvu tě na večeři.

Koho navštívila Tuyen? Navštívila Janu.

Já jsem navštívila učitelku.

Můžeš mi pomoci? Ano, můžu ti pomoci.

Pomůžeme vám.

Učitel **nám** řekl, že musíme studovat.
Řekl jsem **jí**, že mám žízeň. Řekl **jí** všechno.

Zapomněl **mi** říct, že ...
Zapomněl **ti** říct, že...
Zapomněl **jí** dát lék.
Zapomněl **mu** přinést kávu.

Zapomněl objednat večeři.
Zapomněla koupit ovoce a kávu.

Učitel řekl, že musíme studovat.
Říkám **to** často.
Neřekl **nic**.

Metodika M1

Předložka PRO + akuzativ substantiv

květina	PRO	kamaráda
růže		učitele
kabát		manžela
boty		bratra
káva		kamarád <u>ku</u>
minerálka		učitel <u>ku</u>
salát		babič <u>ku</u>
pokoj		kamarády
kniha		děti

Pro koho to máš?

Mám **tu novou** knihu pro kamaráda. Přinesu salát pro děti.
Vařím kávu pro kamarádku. To je káva pro kamarádku.

Předložka PRO + akuzativ zájmen

čaj	PRO	(já)	mě/mne
postel		(ty)	tebe
kabát		(on/bratr)	něho/něj
růže		(ona/sestra)	ni
pokoj		(my)	nás
džus		(vy)	vás
čokoláda		(oni, ony)	ně

To je kabát **pro něho**, není **pro tebe**.

Čekáme **na něho/na ni/na ně**. Čekáte **na nás**? Ne, nečekáme **na vás**.

Dívala jsem se **na něho/na ni/na ně**. Nedívali se **na mě**, ale dívali se **na tebe**.

Stupňování hodně, mnoho, moc + málo

hodně, mnoho, moc	víc, více
málo	míň, méně

Mám hodně masa, ale chtěl bych víc masa.
 Mám málo omáčky. Nechci míň omáčky, chci víc omáčky.
 Mám hodně knedlíků. Chtěl bych míň knedlíků.
 Mám málo jablek. Chci víc jablek.

Kolik ti je (roků)? Kolik roků ti je?

Je mi / ti / mu / jí / nám / vám / jim 30 roků.

Dativ některých substantiv

Kolik roků je synovi? Kolik roků je dceři?
 Synovi je 7 roků. Dceři je 15 roků.

Metodika M2**Cvičení****18.5.1 Doplnujte slovesa ve správném tvaru:**

- zapomenout: Můj manžel včera koupit chleba.
- povídat si: Já a můj kamarád si často
- říkat: Co, Natašo?
- říkat: Ali, že nemůže jíst maso.
- pomáhat: Já rád
- pozvat: Kamarádi nás na návštěvu.
- seznámit se: Já se ráda s manželem Jany.
- seznámit se: Včera se Tuyen s manželem Jany.
- pomocť-ne: Oni nám dneska
- pozvat: Koho na večeři, pane učiteli?
- navštívit: Koho včera, Tuyen?
- pomocť-ne: Ten pán mi včera

18.5.2 Doplňte *nesmím, nechci, nemůžu*:

- hrát volejbal, je mi špatně.
 teplý kabát, nepotřebuju ho.
 jíst maso, jsem muslim.
 si koupit drahé zimní boty, nemám peníze.
 jíst ve dne, je ramadán.
 pít pivo, nemám ho rád.

18.5.3 Doplňujte *rád/ráda, jsem rád/ráda, mám rád/ráda*:

- bramborovou polévku. chodíme do parku.,
 že nám pomůžete. Koho? bratra a maminku.
, že se seznámím s doktorem. obědvají v restauraci. Co
 děláš? Alena a Alice ovocné knedlíky. Díváš se na televizi? Jeho
 manželka, že pracuje. Čtu, ale píšu.
 kávu s cukrem?

18.5.4 Doplňte správný tvar substantiva po předložce s:

- Chci bydlet v pokoji s (dcera a syn). Mai si povídala s
 (kamarádka a kamarád). Helena nemá ráda pizzu se (sýr). Chtěla bych tě
 seznámit s paní (doktorka). Bydlel jsem s (bratr), ale teď
 bydlím s (manželka). Chutná jim vepřové s (rýže). Dáš si kafe
 s (mléko a cukr)? Seznámila jsem se s (kuchařka) ve středisku.
 Pavel nikdy nejí maso s (omáčka). Můžeš mě seznámit s
 (právník)? Povídáš si ráda s (Helena)?

18.5.5 Pracujte ve dvojicích. Ptejte se a odpovídejte, používejte dané výrazy:

Kolik vody chcete? Chtěl bych hodně vody.

Kolik	polévka čaj káva banán maso omáčka rýže brambory pomeranč jablko minerálka fazole džus	chcete?	Chtěl/a bych	hodně víc málo míň trochu pět osm šest
-------	--	---------	--------------	---

18.5.6 Pracujte ve dvojicích. Ptejte se a odpovídejte, používejte výrazy v závorkách:**a) Koho jsi pozval/a?**

Pozval/a jsem (kamarád, učitel, kamarádka, sestra, manžel, bratr, ta žena).

Kam jsi pozval/a kamaráda?

Pozval/a jsem kamaráda na/do (večeře, oběd, restaurace, snídaně, cukrárna).

Koho jste navštívil/a?

Navštívil/a jsem (rodiče, doktor, dobrý překladatel, kamarádka Helena, dědeček, právník, paní učitelka).

Co vám zapomněl/a říct?

Zapomněl/a mi říct, (nemá peníze, nemůže přinést květiny, musí ležet, nemůže hrát fotbal).

Co zapomněl/a?

Zapomněl/a (koupit zeleninu, objednat polévku, přinést jí květiny, dát mu léky, připravit večeři, seznámit ji s manželem).

b) Kdo vám pomůže?

Pomůže (právník, učitelka, doktor, překladatelka).

Kdo ti pomůže?

Pomůže (moje kamarádka, maminka, manželka, bratr).

Kdo jí pomůže?

Pomůže (doktorka, její učitel).

Kdo mu pomůže?

Pomůže (jeho sestra, jeho tatínek).

c) Co ti řekl kamarád?

Řekl mi, (že musím, že má, že je, že nezná).

18.5.7 Doplnujte chybějící slova. Použijte *co, s, koho, že, ti, mu, jí*:

..... jsi pozvala na večeři? Seznámil mě manželkou a synem. Kdo
pomůže? Co řekl kamarád? Zapomněla mi říct, objednala koblihy. Řekli,
..... nemůžou jít na procházku. Seznámíš s bratrem? jsi zapomněl?
..... jsi řekl? Přinesl květiny a čokoládu.

18.5.8 Říkejte, kolik je lidem na obrázcích.

8

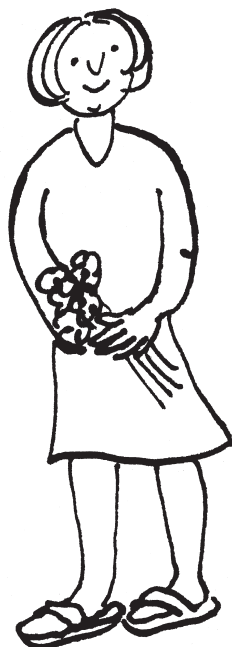
82

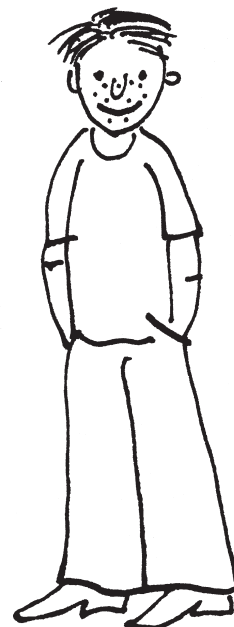
58

17

39

24

18.5.9 Pracujte ve dvojicích. Ptejte se a odpovídejte, používejte zájmena:

- a) Pro koho máš tu novou knihu? (kamarád) [Mám ji pro kamaráda.](#)
1. Pro koho máš ty růže? (maminka)
 2. Pro koho jsi vařil oběd? (rodina)
 3. Pro koho jsi koupil tu zeleninu? (dcera a syn)
 4. Pro koho jsi přinesl kávu s mlékem? (kamarádky)
 5. Pro koho chceš koupit ten slovník a tu knihu? (manžel)
- b) Co máš pro kamaráda? (nová kniha) [Mám pro něj novou knihu.](#)
1. Co jsi přinesla pro Janu? (květiny)
 2. Co jste koupili pro učitele? (zajímavá kniha)
 3. Co jsi vařila pro návštěvu? (ryba a salát)
 4. Co jsi přinesla pro děti? (čokoláda)

18.6 Shrnutí**18.6.1 Doplněte opozitum:**

Máme staré auto. Máme auto. [Máme nové auto.](#)

1. Mám málo čaje. Mám čaje.
2. Chtěla bych víc masa. Chtěla bych masa.
3. To tvoje auto je horší než moje. Moje auto je než tvoje.
4. Zkusím si větší kabát. Zkusím si kabát.
5. Dám si míň salátu. Dám si salátu.
6. Dneska mi je dobře. Dneska mi je
7. Dneska je mi líp než včera. Dneska mi je než včera.

18.6.2 Pracujte ve dvojicích. Ptejte se a odpovídejte. Používejte dvojice slov:

kino – film: [Kam jdete? Jdu do kina na český film.](#)

lék – lékárna	obchod – banány
obchod – čokoláda	cukrárna – zmrzlina
oběd – jídelna	tabák – cigarety
slovník – pokoj	večeře – restaurace
třída – mapa	

18.6.3 Nahrazujte zájmeny:

1. Čekáme tady na (kamarád Ali a jeho sestra).
2. Přinesu (ona) čokoládu a růže.
3. Dal (děti) léky.
4. Máš rád (pivo)?
5. Co (oni) koupíš?
6. Včera jsem pozval (bratr a jeho žena) na návštěvu.
7. Pomůžete (my)?
8. Nedívala jsem se na (ta žena).
9. Nataša vařila večeri pro (kamarád).
10. Kolik (ty) je roků?
11. Co (ona) bolí?
12. Koupila zimní boty pro (syn).
13. Dostal jsem od (Helena) dárek.
14. Byl jsem u (lékař).

18.6.4 Kdy říkáme? Kde říkáme? Kde slyšíme?

1. Odložte si.	8. Dáte si.....?
2. Dám si.....	9. Prosím.
3. Co si přejete?	10. Ty jsou velké. Potřebuju menší.
4. Bolí mě.....	11. Ještě dva banány.
5. Dám vám.....	12. Pojdte dál.
6. Ještě něco?	13. Na zdraví.
7. Posadte se.	

18.6.5 Jak reagujeme?

Co je dnes k obědu?	Co si dáš/dáte?
Co bude zítra k večeři?	Co si přejete?
Co jste měl/a ráno k snídani?	Jak je dneska?
Jak se máš/máte?	Jak se má tvoje rodina?
Jak ti/vám je?	Babičku už nemáme.
Co tě/vás bolí?	Mám žízeň.

18.6.6 Situace. Pracujte ve skupině. Pro svou roli vyberte vhodné fráze a použijte je:

Pojď dál. Co si dáš? Odlož si. Jmenuju se Jak se máš? To je pro tebe. Děkuju, jenom trochu. To je můj manžel. Jak se jmenuješ a kolik ti je roků? Děkuju. Těší mě. To je můj syn. To jsou krásné růže. Sedni si. Já jsem Ahoj! Dobrý den.

Student A: Jste Čech /Češka. Váš kamarád/kamarádka je cizinec/cizinka. Je u vás na návštěvě. Přinese vám květiny. Seznámíte ho s manželem/manželkou a se synem/dcerou. Dáte mu/jí kávu (nebo čaj,džus) a jídlo (štrúdl, koblihu).

Student B: Jste na návštěvě. Váš kamarád /vaše kamarádka je Čech /Češka. Seznámí vás s manželem a synem. Přinesete mu/jí růže. Dáte si pití a jídlo.

Student C: Jste Čech /Češka. Seznamujete se s kamarádem nebo kamarádkou manžela/manželky.

Student D: Jste malý syn. Jmenujete se Pavel. Je vám 6 roků.

Metodika M6**18.7 Fráze****Přání****Nataša, paní Nováková**

Nataša: Dneska mám narozeniny.

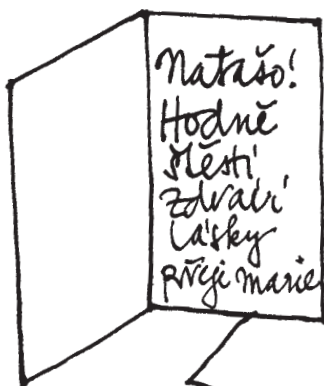
paní Nováková: Ano? Všechno nejlepší.

Nataša: Děkuju. Můžu vás pozvat na večeři do restaurace?

paní Nováková: Děkuju za pozvání. V kolik hodin se sejdeme?

Nataša: Sejdeme se v šest hodin na náměstí, ano?

paní Nováková: Dobře, už se těším.

Metodika M7

Metodika

Metodika M1:

S pasáží *Další slovesa s vazbami* pracujeme tím způsobem, že studentům nejdříve připomeneme již známá vazební slovesa (mít, vidět, znát, čekat, dívat se, těšit se atd.). Používáme otázky Co máš? Koho jsi viděl atd. Potom čteme výše uvedené příklady, vazby můžeme procvičovat formou drilu: A: Koho jsi pozval/a? B: Pozval jsem kamaráda. Koho jsi pozval/a? C: Pozval jsem kamaráda a učitelku. Koho jsi pozval/a?

Metodika M2:

Substantiva, která chceme ve skupině uvést v dativu, vybereme podle toho, co studenti potřebují a podle aktuální úrovně jejich znalosti jazyka, pro úroveň A1 se doporučuje vytvoření individuálního rejstříku substantivních výrazů v dativu. (Výběr substantiv v dativu je uveden v lekci 24.)

Metodika M3:

Studenti se ptají navzájem: Kolik ti je roků?/Kolik vám je roků?

Metodika M4:

Spojení procvičujeme také v minulém a budoucím čase, tj. ptáme se: Kam jsi šel/šla? Kam půjdeš?

Metodika M5:

Pracujeme se studenty a motivujeme je k tomu, aby použili co nejvíce známých reakcí.

Metodika M6:

Pokud ve skupině nejsou čtyři studenti, lektor se v následující situaci může zúčastnit v jedné z rolí, nebo některou z postav vyřadit a role přizpůsobit.

Metodika M7:

Dialog procvičujeme nejdříve společně, potom studenti mezi sebou. Přání k narozeninám můžeme přinést, rozdat a každý si je zkusí napsat.

